

10.1 קריטריונים לקבלה והערכה

סיכום וערך מתוך BABOK איציק סיון

10.1.1 מטרה

קריטריונים לקבלה משמשים להגדרת הדרישות, התוצאות או התנאים שיש לעמוד בהם על מנת שפתרון ייחשב מקובל על בעלי העניין העיקריים. קריטריונים להערכה הם המדדים המשמשים להעריך קבוצה של דרישות על מנת לבחור בין מספר פתרונות אפשריים

10.1.2 תיאור

קריטריונים לקבלה והערכה מגדירים מדדים לתכונות שיש להשתמש בהם להערכת והשוואת פתרונות ואפיונים חלופיים. מדידות וקריטריונים הניתנים לבחינה מאפשרים הערכה אובייקטיבית ועקבית של אפיונים

ניתן להשתמש בטכניקת הקבלה וההערכה בכל הרמות של הפרויקט, מרמה גבוהה לרמה מפורטת יותר. קריטריונים לקבלה מתארים את קבוצת הדרישות המינימלית שיש לעמוד בה על מנת שפתרון מסוים יהיה כדאי ליישם. הם עשויים לשמש לקבוע אם פתרון או רכיב פתרון יכול לענות על דרישה.

קריטריונים לקבלה משמשים בדרך כלל כאשר רק יש רקפתרון אחד שניתן להערכה, והם באים לידי ביטוי בדרך כלל בממד אחד: עובר או נכשל.

קריטריוני הערכה נועדו להגדרת קבוצה של מדידות אשר מאפשרים דירוג לפתרונות ואפיונים חלופיים בהתאם לערכם לבעלי העניין. כל אחד מקריטריוני ההערכה מייצג סולם מתמשך או בדיד למדידת תכונה ספציפית של פתרון כגון עלות, ביצועים, שימושיות, וכמה טוב הפונקציונליות מייצגת את הצרכים של בעלי העניין.

תכונות שלא ניתן למדוד ישירות מוערכים באמצעות שיפוט מומחה או טכניקות הערכה שונות.

קריטריונים להערכה וקריטריונים לקבלה יכולים להיות מוגדרים עם אותן תכונות. כאשר בוחנים פתרונות שונים, הפתרונות עם עלויות נמוכות יותר וביצועים טובים יותר עשויים להיות מדורגים גבוה יותר. כאשר בודקים פתרון אפשרי, הקריטריונים נכתבים תוך שימוש בדרישות ביצוע מינימליות ומגבלות עלות מקסימליות בהסכמים חוזיים ובבדיקות קבלה של משתמשים.

10.1.3 אלמנטים

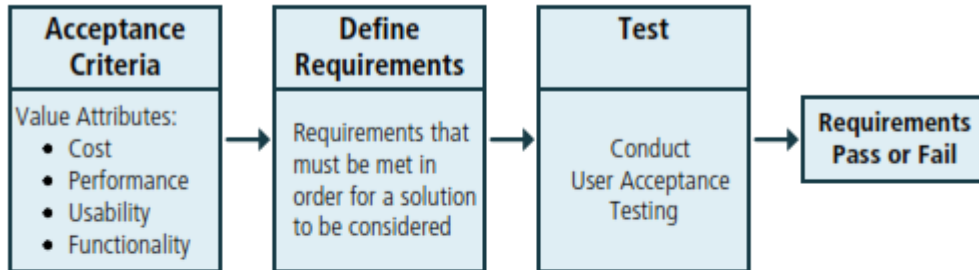
1. תכונות ערך

מאפייני ערך הם המאפיינים של פתרון שקובעים או משפיעים באופן משמעותי על ערכו עבור בעלי העניין. הם מייצגים פירוק משמעותי ומוסכם של הצעת הערך לחלקים המרכיבים אותה, אשר ניתן לתאר כאיכויות שיש לפתרון דוגמאות למאפייני ערך כוללות

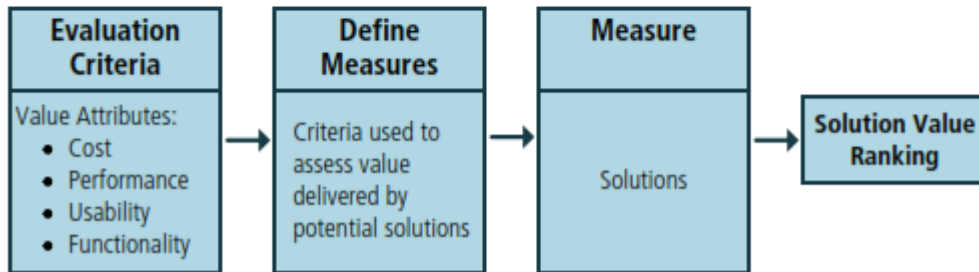
- יכולת לספק מידע ספציפי,
- יכולת לבצע או לתמוך בפעולות ספציפיות,
- מאפייני ביצועים ותגובתיות,
- תחולת הפתרון במצבים והקשרים מסוימים,
- זמינות של תכונות ויכולות ספציפיות, וכן
- שמישות, אבטחה, מדרגיות ואמינות.

ביסוס קריטריונים לקבלה והערכה על תכונות ערך מבטיח שהם תקפים ורלוונטיים לצורכי בעלי העניין ויש להתייחס אליהם בעת קבלת והערכת הפתרון. BA חייבים להבטיח כי ההגדרה של כל ערכי הערך מוסכמים על ידי כל בעלי העניין. BA עשויים לתכנן כלים והוראות לביצוע ההערכה וכן לתיעוד ועיבוד התוצאות שלה.

One Solution



Multiple Solutions



2. הערכה

על מנת להעריך פתרון מול קריטריונים לקבלה או הערכה, יש להציגו בתבנית שניתנת למדידה.

3. מוכנות לבדיקה

קריטריוני הקבלה באים לידי ביטוי בצורה ניתנת לבדיקה. זה עשוי לדרוש שבירת דרישות לרמות אטומיות, כך שניתן יהיה לכתוב מקרי בדיקה כדי לאמת את הפתרון כנגד הקריטריונים. קריטריוני הקבלה מוצגים בצורה של הצהרות אשר ניתן לאמת כהצהרות נכונות או לא נכונות. האימות מושג בדרך כלל באמצעות בדיקות קבלה של משתמשים (UAT).

4. מדדים

קריטריונים של הערכה מספקים דרך לקבוע אם תכונות מספקות את הערך ההכרחי כדי לספק את הצרכים של בעלי העניין. הקריטריונים מוצגים כפרמטרים אשר ניתן למדוד בקנה מידה רציף או בדיד. ההגדרה של כל קריטריון מאפשרת למדוד את הפתרון באמצעות שיטות שונות כמו בהשוואות או שיפוט מומחה. הגדרת קריטריונים להערכה עשויה להיות כרוכה בעיצוב כלים והוראות לביצוע ההערכה, וכן עבור תיעוד ועיבוד תוצאותיה.

10.1.4 שיקולי שימוש

1. חוזק

- מתודולוגיות Agile עשויות לחייב את כל הדרישות לבוא לידי ביטוי עם קריטריוני קבלה לבדיקה.
- קריטריונים לקבלה נדרשים כאשר הדרישות מבטאות חובות חוזיות.
- קריטריוני הקבלה מאפשרים להעריך את הדרישות על בסיס קריטריונים מוסכמים מראש
- קריטריונים להערכה מספקים את היכולת להעריך צרכים מגוונים, על בסיס קריטריונים מוסכמים מראש, כגון תכונות, אינדיקטורים משותפים, אמות מידה מקומיות או עולמיות, ומדדים יחסיים מקובלים
- קריטריונים להערכה מסייעים באספקת התשואה הצפויה על ההשקעה (החזר ROI) או ערך פוטנציאלי שצוין אחרת.
- קריטריונים להערכה מסייעים בהגדרת סדרי עדיפויות.

2. מגבלות

- קריטריונים לקבלה עשויים להביע מחויבויות חוזיות וככאלה הם קשים לשינוי מסיבות משפטיות או פוליטיות.
- השגת הסכמה על קריטריונים להערכה לצרכים שונים בין מגוון של בעלי עניין יכול להיות מאתגר.